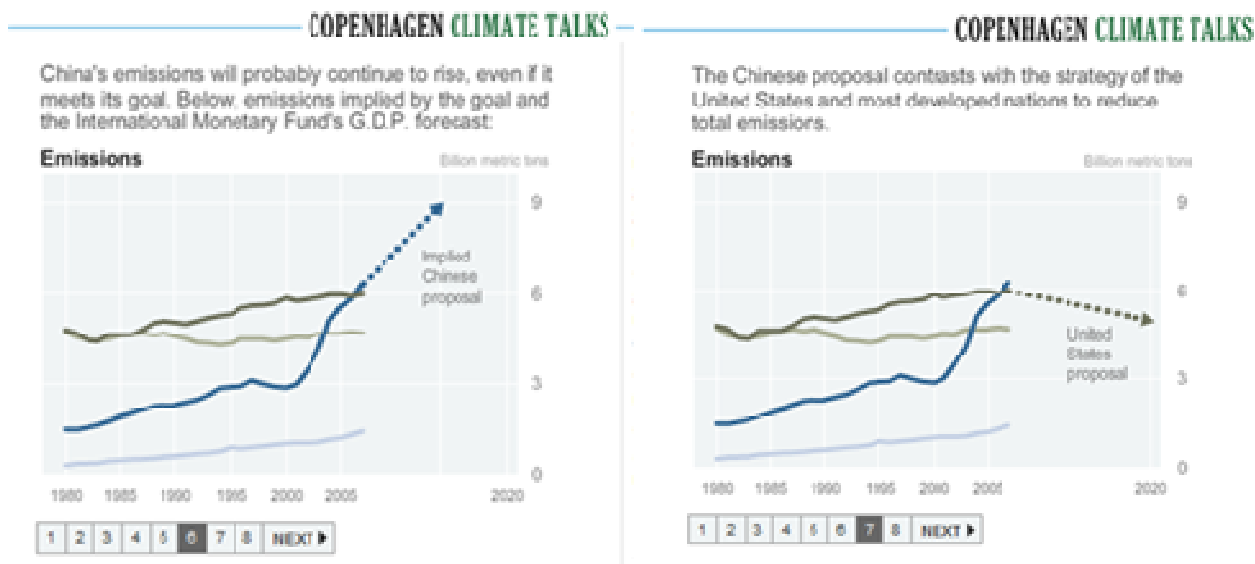

Kina vandt magtkampen i København – men klimaet kan blive taberen

Af cand.scient.pol Mads Holm Iversen, www.kinainfo.dk

Klimatopmødets kaotiske afslutning blev præget af en kolossal magtkamp mellem klodens suverænt største udledere af CO₂ – Kina og USA.

Kina vandt magtkampen på mange niveauer. For det første undgik Kina ekstern kontrol af Kinas CO₂-udledninger. For det andet undgik Kina et absolut loft over Kinas fremtidige CO₂-udledninger, og forpligtede sig kun til sikre en mere effektiv anvendelse af energi i Kina, der vil føre til en relativt mindre stigning i CO₂-udledningen end "business as usual". Og for det tredje fik udviklingslandene, med massivt pres fra Kina, tilsagn om 500 mia. kr. i årlig støtte fra de industrialiserede lande i år 2020.

USA forsøgte ellers i de afgørende, afsluttende timer i forhandlingerne at presse kineserne til at acceptere ekstern kontrol af landets CO₂-udledninger, ved at betinge den meget omfattende økonomiske bistand fra i-landene til u-landene med en accept af, at eksterne eksperter fra andre lande får adgang til at kontrollere udviklingslandenes beregninger, opgørelser og faktiske udledninger af CO₂.

(Du kan få et godt fakta overblik over Kinas CO₂-udledning og forslag til reduktioner på The New York Times: http://topics.nytimes.com/top/reference/timestopics/subjects/u/united_nations_framework_convention_on_climate_change/index.html)

Amerikansk pres for kontrol med Kina

Umiddelbart lignede det en forhandlingstaktisk genistreg at betinge USA's støtte til den omfattende økonomiske hjælpepakke på 500 mia. kr. med at u-landene til gengæld accepterede ekstern kontrol af deres CO₂-udledninger. For USA vidste, at kun Kina blandt udviklingslandene havde stærk modstand mod ekstern kontrol, mens alle de øvrige udviklingslande stod til at vinde med den massive økonomiske hjælpepakke.

USA regnede derfor med, at de kunne isolere Kina i forhandlingerne, så både USA og udviklingslandene ville presse på for en kinesisk accept af den eksterne kontrol. Adgangen til ekstern kontrol er for amerikanerne

et kardinalpunkt, fordi de nærer mistillid til, at især kinesernes opgørelser af CO₂-udledninger er troværdige og retvisende.

Den amerikanske taktik slog fejl. Den kinesiske delegation med premierminister Wen Jiabao var rasende over amerikanernes forsøg på at isolere og udstille kineserne, og forholdet og forhandlingerne mellem amerikanerne og kineserne slog gnister. Kineserne nægtede at give adgang til ekstern kontrol af Kinas CO₂-udledninger, og Obama endte med at give efter for kineserne, der i vrede over amerikanerne aflyste planlagte møder.

Læs evt. uddybende analyse af kinesernes forhandlingstaktik under COP15:

<http://www.guardian.co.uk/environment/2009/dec/20/copenhagen-climate-summit-china-reaction>

Kineserne vandt: København-erklæringen uden krav om kontrol

København-erklæringen kom ikke til at indeholde krav om eksterne kontrol men kun en vag formulering om, at "CO₂ begrænsende tiltag i udviklingslande skal måles og kontrolleres på nationalt niveau. Der skal i den forbindelse tilvejebringes analyser og konsultation internationalt, men i respekt for de enkelte landes suverænitet".

Kineserne vandt således magtkampen over USA og de øvrige industrialiserede lande, der gerne havde set en ekstern kontrol af CO₂-udledninger og opgørelser i kæmpelandet Kina. Men miljøet kan meget vel blive taberen. For Kina vandt ikke bare magtkampen i forhold til ekstern kontrol af landet. Kineserne lykkedes også med kun at forpligte sig til relative CO₂-beskæringer, mens den samlede udledning fra Kina stadig ventes at vokse eksplosivt i det kommende årtier.

Det var således Kina der insisterede på, at slutdokumentet ikke skulle indeholde nogen faste CO₂-udledningsmål, som de europæiske lande ellers var blevet enige om.

Fakta om København-erklæringen

København-erklæringen indeholder følgende omkring reduktionsmål for de enkelte lande:

Rige lande (annex 1-lande) vil hver for sig eller sammen forpligte sig til at opfylde følgende CO₂-reduktionsmål i 2020 (uddrag):

EU: minus 20-30 pct. i forhold til 1990

Japan: minus 25 pct. i forhold til 1990

Norge: minus 30-40 pct. i forhold til 1990

Rusland: minus 15-25 pct. i forhold til 1990

USA: minus 14-17 pct. i forhold til 2005

Følgende udviklingslande vil hver for sig og frivilligt forpligte sig til CO₂-begrænsninger med følgende procentsatser i forhold til business as usual (uddrag):

Kina: Reducere CO₂-intensiteten med 40-45 pct. i 2020 i forhold til 2005.

Indien: Reducere udledningsintensiteten med 20-25 pct. i 2020 i forhold til 2005.

Som det fremgår, er der markant forskel på de økonomiske byrder, som i-landene – herunder EU, Japan og USA – forpligter sig til i forhold til udviklingslandene med Kina og Indien i spidsen. I i-landene vil CO2-udledningen falde i betydeligt omfang. I Kina og Indien vil der kun være tale om, at stigningstakten i udledningen bringes ned.

Selvom landene der står bag København-erklæringen er enige om, at der skal foretages omfattende beskæringer i den globale CO2 udledning, lykkedes det ikke at fastsætte samlede reduktionsmål for hele verden i år 2050.

Hvorfor krævede USA kontrol af Kina – og hvorfor vil kineserne ikke kontrolleres?

Det var ikke noget tilfælde, at Obama pressede kineserne maksimalt for at få dem til at acceptere kontrol af deres CO2-udledning. For det er afgørende for Obama, at han overfor kongressen i USA kan argumentere for, at USA med CO2-reduktioner og klimaaftaler ikke svækker USA's konkurrenceevne dramatisk i forhold til Kina.

En af de primære årsager til, at USA ikke tidligere ville tilslutte sig reduktionsforpligtelserne under Kyoto var, at USA ville miste konkurrenceevne, hvis Kina ikke fik tilsvarende reduktionsforpligtelser. København-erklæringen viser nu med al tydelighed, at USA kommer til at påtage sig væsentlig større økonomiske byrder for at reducere CO2-udledningen end tilfældet er for Kina. Dertil kommer så, at der ikke kan føres kontrol med om Kina rent faktisk lever op til deres erklæringer og løfter.

Det kan på den baggrund blive vanskeligt for Obama at få politisk opbakning på den hjemlige scene for en offensiv og aktiv klimapolitik, fordi politiske modstandere kan henvise til, at USA taber af konkurrenceevne i forhold til kineserne.

Omvendt er kineserne skeptiske overfor åbenhed og for at afgive magt og kontrol. Kommunistpartiet i Kina har stadig en omfattende magt og kontrol over samfundet – og er ikke bange for at bruge den, hvis det skønnes nødvendigt. Det så vi eksempler på under urolighederne i Tibet og i Xinjiang provinsen. Her blev nyhedsdækningen kontrolleret af kommunistpartiet og ytringsfriheden indskrænket.

Partiet er ekstremt fokuseret på at bevare social stabilitet i det store land, og ønsker derfor ikke at give afkald på det kontrol og magtmonopol, som partiet forvalter. Derfor er det nærmest utænkeligt for kommunistpartiet at acceptere, at teams af internationale auditører skal have adgang til at besøge og kontrollere store dele af Kinas strategiske industri: energianlæg, forsyningsvirksomheder og store fabrikker.

Økonomisk vækst er fortsat topprioritet i Kina

Klimatopmødet i København gjorde det meget klart, at førsteprioritet i Kina fortsat er økonomisk vækst. Anden prioritet er stabilitet og kontrol med samfundet. Begge dele taler imod ambitiøse, åbne og overvågede klimamålsætninger.

Derfor stod Kina fast på sit trods et voldsomt pres fra USA og store dele af den internationale samfund.

KINAINFO · DK

Læs evt. også:

En oversigt over indholdet af København-erklæringen: <http://www.berlingske.dk/klima/saadan-ser-klimaaftalen-ud>

Hvordan udviklingslandene lykkedes med at fastholde kravene fra Kyoto overfor i-landene under klimatopmødet: <http://www.guardian.co.uk/environment/2009/dec/17/developing-nations-kyoto>

Hvorfor Kina frygter kontrol fra omverdenen af CO2-udledninger:
<http://www.guardian.co.uk/commentisfree/cif-green/2009/dec/23/china-climate-change-transparency-fears>

Analyse af relationen mellem Kina og USA i forhold til klimadagsordenen:
<http://www.nytimes.com/2009/12/21/opinion/21mon1.html>